

SETOMAA LASTEAED

ARENGUKAVA 2026-2030

Värska 2026

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
1. ÕPPEASUTUSE ÜLDINFO	4
1.1 Üldandmed	4
1.2 Ülevaade lasteaia ajaloost	4
1.3 Lasteaia lühikirjeldus ja eripära	5
2. VÄRSKA LASTEAIA 2020-2025 ARENGUKAVA TÄITMISE ANALÜÜS	6
3. HETKEOLUKORRA KIRJELDUS	8
3.1 Hetkeolukorra olulised andmed	8
3.2 Tugevuste, nõrkuste, võimaluste, ohtude analüüs	9
4. LASTEAIA KONTSEPTSIOON	10
4.1 Lasteaia põhiväärtused	10
4.2 Lasteaia visioon, missioon ja moto	10
5. LASTEAIA VALDKONDLIKUD ARENGUSUUNAD 2026-2030	11
6. ARENGUPERIOODI 2026-2030 EESMÄRGID	12
7. ARENGUPERIOODI 2026-2030 TEGEVUSKAVA	13
8. TEGEVUSTE AJAKAVA 2026-2030	17
9. ARENGUKAVA KINNITAMINE, TÄITMISE JÄLGIMINE, UUENDAMINE	20

SISSEJUHATUS

Setomaa Lasteaia arengukava on koolieelse lasteasutuse järjepideva arengu tagamiseks koostatud dokument, mis on valminud koostöös asutuse töötajate, Setomaa Vallavalitsuse, kogukonna ja hoolekoguga.

Arengukavas 2026-2030 määratakse lasteaia arenduse põhivaldkonnad ja –suunad selleks perioodiks, tegevuskava viieks aastaks ning arengukava uuendamise kord.

Setomaa Lasteaia arengukava lähtub Alusharidusseaduse § 19, Setomaa Lasteaia põhimäärusest, Setomaa Lasteaia sisehindamise aruandest 2023-2025, Setomaa valla arengukavast 2025-2034.

1. ÕPPEASUTUSE ÜLDINFO

1.1 Üldandmed

Asutus:	Setomaa Lasteaed
Aadress:	Lasteaia tn 2, 64001 Värska, Võru maakond Kooli tn 5, 64301 Mikitamäe, Võru maakond Kooli tn 1, 65301 Obinitsa, Võru maakond Petseri tee 21, 65302 Meremäe, Võru maakond
Telefon:	79 64 735
E-post:	info@setomaalasteaed.ee
Kodulehekülg:	https://setomaalasteaed.ee/
Õppekeel:	eesti keel, seto keel
Rühmade arv:	8
Loomisaasta:	01.09.2024 Setomaa Lasteaed (Värska 1971)
Koolitusloa nr:	2713HTM
Registrikood:	75025868

1.2 Ülevaade lasteaia ajaloost

Värska

- 1971 8. juunil avati Värska keskuses tüüpprojekti järgi ehitatud hoones kahe rühmaline Värska sovhoosi lastepäevakodu
- 1985 -1987 töötas ka kolmas rühm, asukohaga elumaja korteris
- 1991 alustati lasteaia juurdeehitusega (jäi pooleli)
- 1992 detsembrist on lasteaed Värska valla alluvuses
- 1993 jaanuarist kannab lasteaed nimetust Värska Lasteaed
- 2005 renoveeriti lasteaia ruumid ja valmis juurdeehitus
- 2013 septembris avati kolmas rühm
- 2018 jaanuarist on lasteaed haldusreformi järgselt Setomaa Vallavalitsuse allasutus
- 2021 avati neljas rühm setokeelne õuesõpperühm Tsirgukõsõ raamatukogu ruumidesse
- 2024 septembris lasteaedade liitmine haridusreformi käigus
- 2025 jaanuari moodustati sobitusrühm

Meremäe

- 1988 avati Meremäe lasteaiarühm valla keskuse paneelmajas, kahes 3 toalises korteris tegutsesid koos nii sõime- kui aiarühm
- 1991 töötab lasteaias üks liitrühm
- 2005 septembrist alustas lasteaed kooliga samas majas
- 2007 rühm saab nime Tsirgupesäkene
- 2024 1.september liideti kõik Setomaa valla rühmad Setomaa Lasteaia alla
- 2025 september avati setokeelne avastusõppe rühm ja väikerühm

Obinitsa

- 1965 Obinitsa Lasteaed asutati 1.augustil 1965. aastal, kandes nime Obinitsa Sovhoosi Lastepäevakodu. Lastepäevakodu avati kaheühmalisena Obinitsa 8-klassilise kooli külgtiiva esimsel korrusel. Tööle hakkas lastepäevakodus 14 inimest. Lapsi tuli lasteaeda 40. Lastepäevakodu oli ööpäevane.
- 1972. aastani oli lastepäevakodu töönädal kuuepäevane.
- 1977. aastal keelas san.epid. jaam lastepäevakodul nendes ruumides töötamise, kuna lekkis keldris asuv katlamaja. Kuni 1980.aastani lastega iga päev Vastseliina lasteaeda.
- 1990 Suleti ööpäevane rühm.
- 1991 Valmis uus 50ne kohaline lasteaed, kuid selleks ajaks oli laste arv vähenenud ja tööle hakkas üks liitrühm 17 lapse ja viie töötajaga.
- 1992 Tegutsetakse Obinitsa lasteaias nime all Meremäel valla hallatava asutusena.
- 1994 Jagas lasteaed oma ruume Obinitsa raamatukoguga
- 2009 Lasteaed koliti Obinitsa külakeskusesse renoveeritud ruumidesse

Mikitamäe

- 1969 15.september avati Võhandu Sovhoos (Mikitamäe lasteaed) päevakodu praeguse hooldekodu majas Mikitamäel, mis oli lasteaiaks ehitatud, oli ööpäevaringne.
- 1994 9.juuli avati Mikitamäe lasteaed korteris.
- 2008 kolis lasteaed kooli juures olevasse väiksesse majja ning läks kooli juhtimise alla

1.3 Lasteaia lühikirjeldus ja eripära

Setomaa Lasteaed on Eestimaa kagusera ja Setomaa territooriumil asuv Setomaa Vallavalitsuse hallatav koolieelne munitsipaallasteasutus. Peale Setomaa vallas elavate laste võetakse vabade kohtade olemasolul lasteasutusse lapsi vastu ka väljastpoolt. Hetkel tegutsetakse neljas tegevuskohas 8 rühmaga, millest 2 on väikerühmad. Rühmade kasutuses on riietusruumid, mängu- ja söögiroomid, tualettruumid ning magamistoad. Kõikides tegevuskohtades on aiaga piiratud õueala. Õppe- ja kasvatustegevus toimub nii eesti- kui ka seto keeles. Oluliseks peetakse, et juba lasteaias tekiks ja püsiks laste ja täiskasvanute vahel head, üksteist arvestavad ja kaasavad suhted. Õpetajate kompetentsus ja arenemistahe ning logopeedi olemasolu lisavad võimalusi laste individuaalsete võimete ja oskuste mitmekülgselt toetamiseks ning arenguks. Tähtsustatakse koduloolist üldõpet, keskkonnateadlikkust, tervislikkust, avatust ning kogemusõpet. Tähtsustatakse nii seto kui ka eesti tähtsamaid rahvakalendri tähtpäevi.

Lasteaia eripära:

Setomaa Lasteaias toetatakse looduskasvatust vahetus keskkonnas, tervislikke eluviise, kogemusõpet ning seto keele ja kultuuri tundma õppimist.

2. VÄRSKA LASTEAIJA 2020-2025 ARENGUKAVA TÄITMISE ANALÜÜS

Värskas Lasteaia perioodi 2020-2025 arengukava tegevuskava jagunes 5 põhivaldkonna seitsmeks võtmealaks. Tegevuste ajakavas oli välja toodud 31 tegevust, mille tulemused saavutati 23 tegevusel. 4 tegevuse tulemused saavutati osaliselt ja 4 planeeritud tegevust jäi teostamata. Liitumata jäi keskkonnaharidusliku programmiga „Roheline Lasteaed“, kuna see oli tasuline ja ei pakkunud oodatavaid tegevusi. On proovitud välja töötada töötajate kogemuste-teadmiste vahetamise süsteemi, kuid ükski pole tööle hakanud nagu loodetud. Samuti loobuti programmist „Kiusamisest vaba“ kuna see ei täitnud meie jaoks piisavalt eesmärgi. Loomata jäid teema- ja tegevuskonspektid õuesõppe teema praktiliseks kasutamiseks.

Aktiivselt on kasutusele võetud eliis.eu, mis on põhiliseks infovahetuskanaliks nii töötajate kui lastevanemate vahel. Lasteaia dokumentatsiooni ja õppetöösse on lõimitud väärtused. Eelarvesse on planeeritud koolituste korraldamiseks rahalisi vahendeid ja läbi on viidud erinevaid koolitusi. Hädaolukordade lahendamise plaani täiendati: *käitumine elektrikatestuse korral*, kuid kuna poliitiline olukord on maailmas muutunud keeruliseks, siis tuleb plaan uuesti üle vaadata koos valla kriisikomisjoniga. Järjepidevalt on tegeletud keskkonna enesekontrolli dokumentidega ning neid täidetud. Lasteaiapere on teavitatud keskkonnahoidlikkuse teemadel, osaliselt on loodud jäätmete sorteerimise võimalused ja neid ka kasutatakse vahel. Suuremat tähelepanu on vajanud energiat säästvate tegevuste meelde tuletamine, nt kustutan tule kui lahkun ruumist.

Personali on kaasatud erinevatesse töörühmadesse, millest mõned on aktiivsemalt tööle läinud, teised vajavad täpsemat juhendamist. Järjepidevalt on osaletud koolitustel ja erinevatel õppepäevadel, kuid tihti on näha, et osalejateks on samad inimesed. Lasteaia menüüd on kohandatud ning muudetud tervislikumaks. Iga aasta on saanud töötajad lähtuvalt enda rühmast või vajadustest valida mängu- ja õppevahendeid, samuti on suunatud õppevahendeid rühmade vahel vahetama.

Väga palju on tehtud koostööd erinevate huvigruppidega. Neid on kaasatud õppe- ja kasvatustegevuste toetamisse ning lasteaiaelu rikastamisse erinevate koostöövormide kaudu: on toimunud kohtumisi, koostegemisi, ühiseid sündmusi. Kõige tihedamad koostööpartnerid on lasteaiale läbi arengukavaperioodi olnud kohalik kool (eelkool, kohtumised-külastused, projektid), muusikakool (laste huvitegevus, kontserdid, külalisesinemised), avatud noortekeskus (laste huvitegevus, kaasatussündmused), kultuurimaja (laste huvitegevus, teatrietendused jms), raamatukogu (külastused ja sündmused), veikeskus (koolieelikute basseinitunnid) ja koduvalla muuseumid (õppeprogrammid). Huviringide nimekirja lisandus eratrenn, kus käivad lapsed, kelle vanemad tasuvad ise kuutasu. Ühel aastal toimus ka tantsutrenn alates 5.eluaastast. Keeruline on olnud käima saada hoolekogu regulaarset kooskaimist. Loobutud on kord aastas toimunud üldkoosolekutest, kuna seal ei käinud paljud lapsevanemad. Selle asemel toimuvad rühmades igal sügisel rühmakoosolekud ning vastavalt vajadusele ka tihedamalt. Kord aastas viiakse läbi perevestlusi lapse arengu toetamise teemal. Lastevanemate ootused ja rahulolu lasteaiaiga seotu osas on välja selgitatud vähemalt üks kord aastas rahuloluküsitluse kaudu ja läbi arenguveestluste rühma töötajatega. Laiemale ringile on tegevusi kajastatud lasteaia kodulehel, sotsiaalmeedias ja erineva aktiivsusega ka piirkondlikus meedias. Hea maine hoidmiseks tehti kaasaegsem kodulehekülj läbi mille on võimalik lasteaia infot hoida järjepidevalt värskena.

Piirkondlik eripära - esivanemate pärandi tutvustamine on põimunud lasteaia päevadesse ja kuudesse erineva tihedusega. Personal panustab igapäevasesse heasse psühhosotsiaalsesse lasteaiakeskkonda,

väärtuspõhisesse kasvatusse ning lapsest lähtuvasse jõu- ja eakohasesse ning arendavasse lõimitud õpetusse. Õppetöö põhilisteks märksõnadeks on avastus-, kogemus- ja õuesõpe. Rühmadele on antud vabadus ja paindlikkus valida, missugust õppemetoodikat kasutatakse. Lisaks on iga rühma kujundanud enda rühma keskkonna ning vajadustest lähtuvalt on muretsatud erinevaid sisustuselemente. Töötajad on lähenenud keskkonnale loovalt ning lähtunud laste vajadustest. Tihedas koostöös perega on lapse arengut toetava õpikäsitluse rakendamise teel ning lapse individuaalsuse ja eripäraga arvestamise kaudu jõutud lapse koolivalmiduse saavutamiseni lasteaia lõpuks. Projektitoetuste kaudu on igal aastal väikesed summad eelarvesse lisandunud, mis on rikastanud laste tegemisi, kogemusi, käike ning lasteaeda on kaasatud mitmed külalised. Järjest vahetatakse rühmaruumides lampe energiasäästlikemate vastu ning on korrigeeritud osaliselt õuealade valgustust. Värskas on renoveeritud üks õuevarjualustest ja teise alla on loodud jalgrattaparkla, mis on väga aktiivselt kasutuses. Teatud määral on loodud ka metsaparginurgake, kuid jätkuvalt on vaja teha plaane õueala atraktiivsemaks muutmiseks. Tänu lapsevanemate abile on värskendatud istutuskaste ning istutatud õuealale marjapõõsaid ja viljapuid. Vähemalt 20% pakutavast toidu tooraine mahust on mahe, kuid kuna toetuste maht ei suurene mahe tooraine osakaalu suurendamisega, siis pole suurendatud ka mahe tooraine hulka, kuna see viiks toidu hinna kallinemiseni.

On aru saadud mängu olulisusest laste jaoks ning suur osa õppetegevusest toimub läbi mängu. Samuti on oluline kogemusõppe, et lapsed saaksid ise kogeda ja õppida ning saaksid aru põhjus-tagajärg seostest, isegi kui tegevus ei lõppe soovitud eesmärgiga. Tähtsustatakse õuesõpet ning veedetakse seal palju aega, kuid pole loodud tegevuskonspekte teemade läbimiseks. Kasutatud on erinevaid aktiivõppemeetodeid ning korraldatud ühisüritusi, mille ettevalmistusprotsessidesse on kaasatud lapsed. Loobutud on programmist *Kiusamisest vabaks*, kuid temaga tegeldakse edasi läbi oskuste õppe. Rühmades kasutatakse digitehnoloogiat, kuid seda võiks kasutada veelgi rohkem suunatud õppetegevustes. Eriliste lastega on tegeldud nii rühmapõhiselt, samas on palutud ka väljaspool asutust tegutsevate spetsialistide abi. Töötajad vaatlevad lapsi järjepidevalt ning sisestavad enda tähelepanekud eliisi. Vähemalt kord aastas toimuvad arenguevestlused, ümarlauad ning vajadusel suunatakse koolivälise nõustamismeeskonna, perearsti või vaimse tervise õe vastuvõtule.

Kogemuste vahetuse valdkonnas ei ole süsteemsust ning õuesõppe tulemuslikkuse hindamine kolleegide poolt pole fikseeritud. Osaliselt on edasi lükkunud õpetajaid abistava personali esmatasandi pedagoogilisele täiendkoolitusele suunamine, kuid esmaabi täiendõpe on läbitud. Terviseedenduse tegevused ja tervisepäevad on toimunud koostöös töötajatega.

3. HETKEOLUKORRA KIRJELDUS

3.1 Hetkeolukorra olulised andmed

Setomaa Lasteaed on Setomaa Vallavalitsuse hallatav koolieelne lasteasutus.

1.septembril 2024 toimus Setomaa vallas haridusreform, mille käigus liideti kõik Setomaa lasteaiarühmad ühe juhtimise alla. Praeguseks toimetab ühtse juhtimise all 8 rühma, millest 2 on väikerühmad. Kui siiani oli laste arv pigem tõusvas trendis, siis järgnevate aastatega on laste arv vähenemas. 1.septembril 2025 seisuga alustas Setomaa Lasteaias õppeaastat 96 last, kuid võrreldes eelneva aasta sama ajaga oli laste arv 103.

Lasteaia toimimise ning arengu seisukohalt on oluline inimressursside ehk personali olemasolu. 31.08.2025 seisuga on lasteaia struktuuris 29,0 ametikohta, millest oli täidetud 27,35: direktor (1,0 ak), õppejuht (1,0 ak), õpetajad (11 ak), erialaspetsialistid (2,0 ak), abiõpetajad (12 ak) ja majandustöötajad (2,0 ak). Täitmata on erialaspetsialistide ametikohad (logopeed, eripedagoog).

Asutuse juhtkonna liikmed on direktor, õppejuht ja majandusjuhataja. Personal jaguneb pedagoogiliseks ja mittepedagoogiliseks.

Personali värbamisel on arvestatud töötajate vastavust kvalifikatsiooninõuetele. 31.08.2025 alguse seisuga on 10st rühmaõpetajast erialase kõrgharidusega 7, muu kõrgharidusega 1 ja 2 õpetajat omandavad kõrgharidust Tartu Ülikoolis. Igapäevaselt töötab ühes rühmas 3 inimest: õpetajad ja abiõpetajad. Seoses uute kvalifikatsiooninõuetega abiõpetajatele, peavad ka nemad asuma õppima ning omandama lapsehoidja kutse või hindab asutuse juht vastavalt lapsehoidja kutsest lähtuvalt abiõpetaja kompetentsid vastavaks, lähtudes alusharidusseadusest.

Erialase kõrgharidusega on ka lasteaiamajas töötavad teised spetsialistid. Täiendavat eriabi või tuge vajavatele lastele on Värskas tagatud logopeediline teenus (2* kuus), Mikitamäel käib logopeed üks kord nädalas ja Meremäe-Obinitsa piirkonnas kahel korral nädalas. Kahjuks puudub lasteaias eripedagoog. Vajadusel on kättesaadav ka Setomaa vallavalitsuse koosseisu kuuluva sotsiaalpedagoogi tugi.

3.2 Tugevuste, nõrkuste, võimaluste, ohtude analüüs

2025. aasta lõpus valmis lasteaia töötajate arvamustele tuginedes hetkeseisu analüüs.

Tugevustena toodi välja nii kultuuri keskkonnast tulenevate traditsioonide kui ka lasteaia enda traditsioonide olemasolu ning järgimist. Positiivsena on nimetatud haritud meeskonda ja heade omavaheliste suhete olemasolu koos ühtsete avatud aruteludega. Tugevustena toodi veel välja vabadust valida õppetöövormi, mitmekülgset keskkonda ning paindlikku töökorraldust.

Lapsevanemad soovivad olla kaasatud ning kogukond on toetav. Võimalustena nähakse seto kultuuri, koostööd erinevate valla asutuste ja ettevõtjate vahel. Nii töötajatel kui koolieelikutel on võimalus käia ujumas. On olemas võimalus kasutada nii liini- kui ka vallabusse, kuigi nende kasutuse puhul seab piirangud kohtade arv ja juhi olemasolu. Töötajad tunnevad, et neil on olnud erinevaid võimalusi end täiendada, suhelda kaugemal töötavate kolleegidega ja osaleda motivatsiooniüritustel. Tänu kohalikele ettevõtjatele on lasteaias olnud mitmeid sponsoreid ja toetajaid.

Nõrkustena toodi välja, et teatud vanematega suhtlemisel on keelebarjäär - osatakse küll keelt, kuid ei

saada üksteisest üheselt aru. Samuti toodi välja probleemsemate laste vanemate huvi puudumist ja kehva koostööd. Puudust tuntakse pädevatest tugispetsialistidest, eriline vajadus on jätkuvalt eripedagoogi järele. Nõrkusena nimetati juhtkonna reaalset kohalolu ja kindla remondimehe puudumist. Samuti on mõnel pool puudu kindel asendaja. Kõige suurema ohuna nähakse laste vähest sündimust ning vananevat ühiskonda ja tööjõu vähenemist. Piirkonna ääremaastumine, poliitiline olukord Eestis ning üldine olukord maailmas, võivad mõjutada majanduslikku olukorda, mis omakorda mõjutab eelarve vähenemist. Samuti tuntakse end tööalaselt ebakindlalt.

Tabel 1. SWOT analüüs

Sisemised	
Tugevused	Nõrkused
• Traditsioonid • Pädev ning haritud meeskond ja head omavahelised suhted • Ühtsus, avatud arutelud • Vabadus valida õppetöövormi • Lastest lähtumine • Mitmekülgne keskkond • Toetav kogukond • Toit • Mitmekeelsed lapsed • Paindlikkus • Lapsevanemate kaasamine • Toetav juhtkond	• Keelebarjäär suhtlemisel vanematega • Vanema huvi puudumine - kehv koostöö • Tugispetsialistide puudus • Juhtkonna kohalolu puudumine • Remondimees (kindel) • Projektide kirjutamine • Asendused
Välised	
Võimalused	Ohud
• Seto kultuur • Koostöö erinevate asutuste vahel (raamatukogu, muuseum, vald, kool jne) • Ujumine (lapsed ja töötajad) • Rühma valimise võimalus • Valla- ja liinibusside kasutamine • Enesetäiendamine • Motivatsiooniüritused • Suhelda kaugemal olevate kolleegidega • Erinevate sponsorite leidmine • Eraldi muusika- ja liikumistegevused ning trennivõimalus • Tasuta eelkool	• Laste vähene sündimus ja vananev ühiskond • Tööjõu vähenemine • Olukord maailmas (sõjad) • Majanduslik olukord • Ettevõtted kaovad • Eelarve vähenemine • Pikad vahemaad • Tööalane ebakindlus • Vähene elukohtade arv (uutele elanikele)

Lähtuvalt möödunud perioodi sisehindamise tulemustest ja lasteaia hetkeseisust ning ühistest tulevikumõtetest on korrigeeritud lasteaia põhiväärtuste sõnastust ning seatud uued valdkondlikud arengusuunad ja eesmärgid. Lasteaia tegutsemispõhimõtete ja väärtuste kooskõla erinevates valdkondades ning eesmärkide selgus on eelduseks, et töötajaskond saab ja tahab lasteaiale püstitatud eesmärkide saavutamises osaleda.

4. LASTEAIA KONTSEPTSIOON

4.1 Lasteaia põhiväärtused

SETOMAA LASTEAIA PÕHIVÄÄRTUSED:

*** Avatus**

Oleme avatud ning soovime kaasata ning olla kaasatud lapsevanemate, kogukonna ja teiste asutuste poolt. Väärtustame kogemuste jagamist ning soovime seeläbi pakkuda lastele mitmekülgseid uusi teadmisi, kohtumisi ja oskusi.

*** Traditsioonid**

Väärtustame nii teiste kui ka enda piirkonna keelt ja kombeid, traditsioone ning pärandkultuuri. Soodustame ja elavdame omakultuuri hoidmist, edasikandmist ja säilimist.

*** Tervis**

Väärtustame tervislikke eluviise, erinevate liikumistegevuste ja -viiside kasutamist, võimalikult mitmekülgset toitumist ning nii füüsilise kui vaimse tervise hoidmist.

4.2 Lasteaia visioon, missioon ja moto

LASTEAIA VISIOON

Väärtustades kohalikke traditsioone, tervislikke eluviise ja olles avatud lapsest lähtuvas keskkonnas, kus arvestame iga lapse individuaalsusega ning koostöös pere ja kogukonnaga saadame kooli uudishimuliku, julge, rõõmsa, ennast- ja teisi väärtustava, loova ja iseseisva lapse.

LASTEAIA MISSIOON

Iga laps on väärtuslik.

LASTEAIA MOTO

Lahe lapsepõlv Setomaa Lasteaias.

5. LASTEAIA VALDKONDLIKUD ARENGUSUUNAD 2026-2030

Eestvedamise ja juhtimise arengusuund:

- Lasteaia juhtimine on läbipaistev, info on ajakohane ja kergesti leitav ning juhtimisse on kaasatud erinevad huvigrupid, kes toetavad lasteaia edasist arengut.

Personalitöö arengusuund:

- Personal on kvalifitseeritud, arendab end järjepidevalt ning jagab saadud teadmisi kolleegidega.

Avaliku suhtlemise ning huvigruppide juhtimise arengusuund:

- Lasteaia igapäevastesse tegemistesse on kaasatud kohalik kogukond, kes rikastab õppetegevusi ning soodustab laste kogemusõpet ja esmaste tööharjumuste teket.

Finants- ja haldusjuhtimine arengusuund:

- Lasteaia töö ja õpikeskkond on väljakutseid pakkuv, kergesti kohandatav, tervislik, loovust arendav ning mitmekesine, lähtudes keskkonnasõbralikkuse põhimõtetest.

Õppe- ja kasvatusprotsessi arengusuund:

- Õppe- ja kasvatusprotsessi kõikidesse etappidesse on kaasatud laps.

6. ARENGUPERIOODI 2026-2030 EESMÄRGID

PÕHIEESMÄRK 1:

Kõik õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajad on kvalifitseeritud ja motiveeritud.

ALAEESMÄRGID:

- Õpetajad kasutavad aktiivselt erinevaid õppemeetodeid, lähtudes rühma dünaamikast ja vajadustest ning kaasavad õppetöösse spetsialiste.
- Õppe- ja kasvatustööga tegelevad töötajad panustavad lasteaia arengusse.

PÕHIEESMÄRK 2:

Lasteaia keskkond on tervist edendav ja loomulik, pakub mitmekesiseid võimalusi õppetööks, toetab loovust ja on kergesti kohandatav.

ALAEESMÄRGID:

- Õppetöö planeerimisse kaasatakse lapsi ning lähtutakse kogemusõppest ehk laps õpib läbi kogemuse sõltumata tulemusest.
- Lasteaia laste oma töös keskkonnasõbralikkuse põhimõtetest.
- Setomaa Lasteaia on omakultuuri edendaja ja edasikandja.

PÕHIEESMÄRK 3:

Lasteaia on avatud erinevatele pakkumistele ning omab head mainet: igapäevastesse tegemistesse on kaasatud kohalik kogukond, kultuurikandjad, lapsevanemad ja toetajad.

ALAEESMÄRGID:

- Lasteaia keskkond on avatud ja mitmekesine, pakub erinevaid lahendusi laste eripäradest lähtuvalt ning on tervislikke eluviise toetav.
- Lasteaia tegemistesse on aktiivselt kaasatud nii hoolekogu kui ka teised lapsevanemad.

7. ARENGUPERIOODI 2026-2030 TEGEVUSKAVA

ALAEESMÄRK 1:

Õpetajad kasutavad aktiivselt erinevaid õppemeetodeid, lähtudes rühma dünaamikast ja vajadustest ning kaasavad õppetöösse spetsialiste.

Mõõdikud:

- Õppe- ja kasvatustegevusega tegelevad töötajad on kvalifitseeritud.
- Õpetajad kasutavad vähemalt kord nädalas digivahendeid.
- Õppetöösse kaasatakse vähemalt kaks korda kuus spetsialiste, nt kohalikud kultuurikandjad.

TEGEVUSED:

1. Õpetajad, kellel on pooleli või puudulik tasemekoolitus, on lõpetanud õppe.
2. Abiõpetajad omavad lapsehoidja kutset (tase 5) või on end koolitanud, et vastata kutse pädevustele.
3. Digitaristu kaasajastamine seoses pedagoogide vajadustega: igas tegevuskohas on projektor, robotikavahendid ning kõlar.
4. Kõikides tegevuskohtades on parandatud internetiühenduse kvaliteeti.
5. Igas tegevuskohas on kaardistatud spetsialistid, keda saab rühma töösse kaasata.
6. Rühmades käivad spetsialistid, kes rikastavad laste õppetööd, lähtudes arengukava- ja õppekava eesmärkidest ning lasteaia arengusuundadest.
7. Õpetajate kogemuste- ja teadmiste vahetuse süsteemi väljatöötamine ja rakendamine.
8. Õppe- ja kasvatustegevusega tegelevad töötajad koolitavad end, lähtudes enda isiklikest tööalastest soovidest.

ALAEESMÄRK 2:

Lasteaia keskkond on avatud ja mitmekesine, pakub erinevaid lahendusi laste eripäradest lähtuvalt ning on tervislikke eluviise toetav.

Mõõdikud:

- Kõikidesse rühmadesse on loodud rahunemispesad.
- Lapsed käivad vähemalt 2 korda päevas õues.
- Vähemalt üks kord nädalas läheb rühm lasteaia territooriumilt välja ning avastab ümbruskonda.
- Lasteaia õuealale on loodud uusi võimalusi nii aktiivseteks- kui loovateks tegevusteks.
- Vähemalt 2 korda aastas toimuvad õuesõppenädalad.

TEGEVUSED:

1. Igas rühmas on loodud rahunemispesad, millest lapsed on teadlikud ja kasutavad neid.
2. Koostöös laste ja vanematega on koostatud plaanid õueala atraktiivsemaks muutmiseks.
3. Õuealale luuakse uusi võimalusi mitmekesisemaks tegutsemiseks.
4. Lähtudes tegevuskohast asukohast, on kaardistatud ümbruskonna võimalused õppetööks ja kasutatakse neid.
5. Õuevalgustuste korrigeerimine.
6. Kõikides tegevuskohtades on istutuskastid ja marjapõõsad.

ALAEESMÄRK 3:

Õppetöö planeerimisse kaasatakse lapsed ning lähtutakse kogemusõppest ehk laps õpib läbi kogemuse sõltumata tulemusest.

Mõõdikud:

- Õpetajad fikseerivad laste huvidest alguse saanud projekti eliisis ja arendavad seda edasi.
- Õppeaasta alguses ja lõpus viiakse rühmas läbi laste koosolekud.
- Õpetajad rakendavad rühma töö korraldamisel demokraatiat.
- Lähtudes lapse hariduslikust erivajadusest või eripäradest, koostatakse talle IAK.

TEGEVUSED:

1. IAK vormi välja töötamine ning selle rakendamine.
2. Eliisi järjepidev ja aktiivne täitmine.
3. Ühtse arengu jälgimise kaardi välja töötamine.
4. Õpetajad planeerivad rühma tegevuskavadesse õppeaasta alguses ja lõpus lastega läbiviidavad koosolekud.

ALAEESMÄRK 4:

Õppe- ja kasvatustööga tegelevad töötajad panustavad lasteaia arengusse.

Mõõdikud:

- Lasteaia õppekava on kaasajastatud ja vajaduspõhiselt täiendatud riiklike nõuete ja lasteaia eripäraga seonduvalt.
- Töötajad esitavad kord aastas juhtkonnale rühma õppeaasta analüüsi.
- Õppe- ja kasvatustegevusega tegelevad töötajad osalevad ürituste planeerimisel ja läbiviimisel.
- Kriisiplaani on täiendatud koostöös valla kriisikomisjoniga, lähtudes iga tegevuskoha eripäradest.

TEGEVUSED:

1. Uue õppekava välja töötamine, lähtudes alusharidusseadusest, arengukavast ja lasteaia arengu suundadest.
2. Koosolekute aegade fikseerimine õppeaasta alguses.
3. Ürituste plaanis ürituste korraldamise eest vastutajate määramine õppeaasta alguses.
4. Aktiivse õppeperioodi lõpus rühma õppeaasta analüüsi koostamine.
5. Kriisiplaani väljatöötamine ning hoolekogu ja valla kriisikomisjoniga kooskõlastamine.

ALAEESMÄRK 5:

Lasteaia tegemistesse on aktiivselt kaasatud nii hoolekogu kui ka teised lapsevanemad.

Mõõdikud:

- Hoolekogu koosolekud toimuvad süsteemselt ning mitte harvem kui 4 korda aastas.
- Lapsevanemad osalevad arenguveestlustel.
- Lapsevanemad osalevad lasteaia üritustel.
- Lapsevanemad pakuvad lasteaia elu rikastavaid kogemusi.

TEGEVUSED:

1. Hoolekogu koosolekud toimuvad vähemalt kord kvartalis.
2. Õpetajad planeerivad arenguveestlused kõigi lapsevanematega ning koostavad toimunud vestluste põhjal kokkuvõtte.
3. Ürituste plaanis kajastuvad üritused, kuhu kaasatakse lapsevanemaid.
4. Arenguveestluste raames kaardistatakse võimalused vanemate kaasamiseks.
5. Vanematele mõeldud rahuloluküsitluse välja töötamine ja kasutusele võtmine.

ALAEESMÄRK 6:

Lasteaed lähtub oma töös keskkonnasõbralikkuse põhimõtetest.

Mõõdikud:

- Lasteaia ruumid on energiasäästlikumad
- Meisterdamisel või kaunistamisel kasutatakse taaskasutatavaid materjale.
- Osaletakse keskkonnaprojektides.
- Vett ja energiat kasutatakse säästlikult, nt kustutan toast lahkudes tule.
- Kõikides tegevuskohtades sorteeritakse jäätmeid liigiti.

TEGEVUSED:

1. Osaletakse Maailmakoristusnädala tegevustes.
2. Kõik lambid on vahetatud energiasäästlikemate vastu.
3. Õppevahendeid muretsetakse vajaduspõhiselt, kulutades eelnevalt ära olemasolevad materjalid.
4. Kõikidesse rühmadesse on loodud võimalused jäätmete liigiti sorteerimiseks.
5. Lasteaia töötajate, laste ja vanemate teavitustöö ning juhendamine keskkonnahoidlikus tegevuses.
6. KIKi projektide kirjutamine toetamaks keskkonnasõbralikku lähenemist.

ALAEESMÄRK 7:

Setomaa Lasteaed on omakultuuri edendaja ja edasikandja.

Mõõdikud:

- Kohalikud kultuurikandjad käivad vähemalt kord kuus lasteaia end teadmisi edasi andmas.
- Lasteaia füüsiline keskkond on ümbritsetud omakultuuri elementidega.
- Kord kuus külastatakse kohalikke kultuuriasutusi või -üritusi.
Koostöös teiste asutustega leitakse püsivad koostöökohad.

TEGEVUSED:

1. On kaardistatud kohalikud kultuurikandjad ning kaasatakse neid õppetegevustesse.
2. Igas tegevuskohas levib õues seto lipp.
3. Lasteaia keskkonda (nii õues kui sees) rikastavad seto kultuuri elemendid.
4. Lasteaia ürituste plaani on lisatud ka kohalikud rahvakalendri tähtpäevad ja neid tähistatakse.

8. TEGEVUSTE AJAKAVA 2026-2030

1. VALDKOND - EESTVEDAMINE JA STRATEEGILINE JUHTIMINE						
JRK	TEGEVUS	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	VASTUTAJA
1.	Koostöös laste ja vanematega on koostatud plaanid õueala atraktiivsemaks muutmiseks.	X	X			Juhtkond, õpetajad
2.	Lähtudes tegevuskohast, on kaardistatud ümbruskonna võimalused ja kasutatakse neid.		X			Juhtkond, õpetajad, kogukond
3.	Välja on töötatud IAK vorm ja seda rakendatakse.	X				Õpetajad, TUKO
4.	Ühtse arengu jälgimise kaardi välja töötamine.	X				Õpetajad, TUKO
5.	Uue õppekava välja töötamine, lähtudes alusharidusseadusest, arengukavast ja lasteaia arengu suundadest.	X				Direktor
6.	Õppeaasta alguses koosolekute aegade fikseerimine.	X	X	X	X	Õppejuht, direktor
7.	Kriisiplaani välja töötamine koostöös valla kriisikomisjoniga.	X				Majandusjuh. direktor,
8.	Maailmakoristusnädala tegevustes osalemine.	X	X	X	X	Õpetajad
9.	Lasteaia üritusteplaani on lisatud seto rahvakultuuri tähtpäevad ning nende tähistamine	X	X	X	X	Direktor, õppejuht, kogukond
10.	Arenguestluste raames vanemate kaasamise võimaluste kaardistamine.	X	X	X	X	Õpetajad
11.	Lasteaia töötajate, laste ja vanemate teavitustöö ning juhendamine keskkonnahoidlikus tegevuses.		X	X		Õpetajad
12.	KIKi projektide kirjutamine toetamaks keskkonnasõbralikku lähenemist.	X	X	X	X	Juhtkond
13.	Vanematele mõeldud rahuloluküsitluse välja töötamine ja kasutusele võtmine.	X				Juhtkond

2. VALDKOND - PERSONALI JUHTIMINE						
JRK	TEGEVUS	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	VASTUTAJA
1.	Õpetajad, kellel on pooleli või puudulik tasemekoolitus, on lõpetanud õppe.		X	X		Õpetajad, juhtkond
2.	Abiõpetajad omavad lapsehoidja kutset (tase 5) või on end koolitanud, et vastata kutse pädevustele.			X		Õpetajad, juhtkond

3.	Õpetajate kogemuste- ja teadmiste vahetuse süsteemi väljatöötamine ja rakendamine.	X	X	X		Juhtkond
4.	Õppe- ja kasvatustegevusega tegelevad töötajad koolitavad end, lähtudes enda isiklikest tööalastest soovidest.	X	X	X	X	Õpetajad, juhtkond
5.	Pädeva eripedagoogi leidmine.	X				Juhtkond

3. VALDKOND - KOOSTÖÖ HUVIGRUPPIDEGA						
JRK	TEGEVUS	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	VASTUTAJA
1.	Hoolekogu koosolekud toimuvad vähemalt kord kvartalis.	X	X	X	X	Direktor
2.	Õpetajad planeerivad arenguvestlused kõigi lapsevanematega ning koostavad toimunud vestluste põhjal kokkuvõtte.	X	X	X	X	Õpetajad
3.	Ürituste plaanis kajastuvad üritused kuhu kaasatakse lapsevanemaid.	X	X	X	X	Õppejuht
4.	Arenguvestluste raames võimaluste kaardistamine vanemate kaasamiseks.	X	X	X	X	Õpetajad
5.	Koostöös teiste asutustega leitakse püsivad koostöökohad.		X			Juhtkond

4. VALDKOND - FINANTS- JA HALDUSJUHTIMINE						
JRK	TEGEVUS	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	VASTUTAJA
1.	Digitaristu kaasajastamine seoses pedagoogide vajadustega: igas tegevuskohas on projektor, robotikavahendid ja kõlar.			X		Juhtkond
2.	Kõikides tegevuskohtades internetiühenduse parandamine.			X		Juhtkond
3.	Õuealale mitmekesisemateks tegevusteks uute võimaluste loomine.	X	X	X	X	Juhtkond
4.	Õuevalgustuse korrigeerimine.		X			Juhtkond
5.	Kõikidesse tegevuskohtadesse istutuskastide võimaluste loomine ja marjapõõsaste istutamine.		X			Õpetajad ja majandusjuhataja
6.	Siseruumide valgustus on vahetatud energiasäästlikumate vastu.				X	Majandusjuhataja
7.	Õppevahendite muretsemine vajaduspõhiselt, kulutades eelnevalt ära olemasolevad materjalid.	X	X	X	X	Direktor
8.	Kõikidesse rühmadesse võimaluste loomine jäätmete liigiti sorteerimiseks.			X		Majandusjuhataja
9.	Igas tegevuskohas lehvib õues seto lipp.	X				Majandusjuhataja

10.	Lasteaia keskkonda (nii õues kui sees) rikastavad seto kultuuri elemendid.	X	X	X		Juhtkond, õpetajad
11.	Värska tegevuskohas pööningule pääsutrepi võimaluse loomine.			X		Direktor, majandusjuhataja
12.	Värska tegevuskoha õuetrepid renoveerida.		X	X	X	Direktor, majandusjuhataja
13.	Värska tegevuskoha tuulekastilauad vahetada ning vihmaveerennide loodimine.				X	Direktor, majandusjuhataja
14.	Mikitamäe tegevuskohas aia renoveerimine.		X			Direktor, majandusjuhataja
15.	Meremäe tegevuskohas ventilatsiooni renoveerimine.	X				Direktor, majandusjuhataja
16.	Lasteaia meene väljatöötamine.			X		Lasteaia juhtkond

5. VALDKOND - ÕPPE- JA KASVATUSPROTSESS						
JRK	TEGEVUS	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	VASTUTAJA
1.	Igas tegevuskohas on kaardistatud spetsialistid, keda saab rühma töösse kaasata.	X				Juhtkond, õpetajad
2.	Rühmades käivad spetsialistid, kes rikastavad laste õppetööd, lähtudes arengukava- ja õppekava eesmärkidest ning lasteaia arengusuundadest.		X	X	X	Juhtkond, õpetajad
3.	Kõikidesse rühmadesse on loodud rahunemispesad, millest lapsed on teadlikud ja kasutavad neid.	X	X	X		Juhtkond, õpetajad
4.	Õpetajad planeerivad rühma tegevuskavadesse õppeaasta alguses ja lõpus lastega läbiviidavad koosolekud.	X	X	X	X	Juhtkond, õpetajad
5.	Lähtudes tegevuskoha asukohast, on kaardistatud ümbruskonna võimalused õppetööks ja kasutatakse neid.	X	X	X	X	Juhtkond, õpetajad
6.	Aktiivse õppeperioodi lõpus koostatakse rühma õppeaasta analüüs.	X	X	X	X	Õpetajad
7.	Kaardistatakse kohalikud kultuurikandjad ning kaasatakse neid õppetegevustesse.	X				Juhtkond, õpetajad

9. ARENGUKAVA KINNITAMINE, TÄITMISE JÄLGIMINE, UUENDAMINE

Setomaa Lasteaia arengukava koostamise algatab direktori ettepanekul Setomaa Vallavalitsus.

Koolieelse lasteasutuse arengukava valmistatakse ette koostöös hoolekogu, töötajate, vallavalitsuse ja vallavolikogu komisjonidega. Arengukava eelnõu esitatakse vallavalitsusele kinnitamiseks koos hoolekogu arvamusega arengukava eelnõule.

Setomaa Lasteaia arengukava kinnitab Setomaa Vallavalitsus.

Lasteaia direktori juhtimisel analüüsitakse koolieelse lasteasutuse arengukava tegevuskava täitmist iga õppeaasta lõpus. Analüüsi tulemused ja ettepanekud arengukava muutmiseks arutatakse läbi ka lasteaia hoolekogus.

Vajadusel uuendatakse arengukava tegevuskava kord aastas hiljemalt 1. novembriks.

Järgneva perioodi arengukava koostamine toimub poole aasta jooksul enne eelneva kehtivuse lõppu, tuginedes eelneva perioodi analüüsile. Arengukava täitmist analüüsitakse sisehindamise käigus ja vastavalt sisehindamise tulemustele korrigeeritakse arengukava tegevuskava või koostatakse uus arengukava Setomaa Vallavalitsuse kehtestatud korras.